

Het Europees veiligheids- en defensiebeleid (EVDB) (juni 2006)

Source: The European Union: a global security player- 2006. Council of the European Union, Brussels. - VIDEO (00:10:05, Colour, Original Sound Track).
Council of the European Union, Rue de la Loi, 175, B-1048 Brussels.

Copyright: (c) Translation Centre Virtuel de la Connaissance sur l'Europe (CVCE)
All rights of reproduction, of public communication, of adaptation, of distribution or of dissemination via Internet, internal network or any other means are strictly reserved in all countries.
Consult the legal notice and the terms and conditions of use regarding this site.

URL:

http://www.cvce.eu/obj/het_europees_veiligheids_en_defensiebeleid_evdb_juni_2006-nl-9d429826-ed10-43fo-bec2-b9c6e7961943.html

Last updated: 05/07/2016

Het Europees veiligheids- en defensiebeleid (EVDB) (juni 2006)

[Verslaggever] Het is vroeg in de ochtend in een dorpje in midden Bosnië. Nederlandse EUFOR-soldaten en een Bosnische politieagent doorzoeken elk huis op verborgen wapens. Ruim tien jaar na de bloederige oorlog verstoppen de mensen nog steeds geweren en granaten in hun huizen, uit angst dat het conflict weer zal oplaaien. De vredeshandhavers van de Europese Unie stellen de dorpelingen gerust door te vertellen dat ze niets te vrezen hebben als ze hun wapens vrijwillig inleveren. Deze amnestieregeling onder de naam Operation Harvest heeft vorig jaar 30.000 handgranaten, duizenden kleine wapens en meer dan een miljoen patronen opgeleverd.

[Generaal-majoor Marco Chiarini (EUFOR-commandant)] „Er bestaat een goede verstandhouding tussen ons en de plaatselijke bevolking, omdat de mensen begrijpen dat we hier alleen zijn om te helpen. Een paar dagen geleden deelden mijn *carabinieri* wat koekjes uit aan een stel kinderen, die er als dank een granaat van 88 mm voor teruggaven. Daar stonden we wel een beetje raar van te kijken, maar het geeft in ieder geval aan dat de bevolking absoluut niet negatief tegenover onze soldaten staat.”

[Verslaggever] Hier in Pale, ooit het hoofdkwartier van de Bosnisch-Servische leider Radovan Karadžić, zijn EUFOR-troepen bezig met het opzetten van wegblokkades. Dit is een onderdeel van de strijd tegen smokkelaars en misdaadbendes die de economische vooruitgang belemmeren en voormalige militaire machthebbers beschermen. Toen de EU eind 2004 de vredeshandhaving overnam van de NAVO, was het de bedoeling om vertrouwen te wekken bij de plaatselijke bevolking. De EUFOR-soldaten zijn gestationeerd in vijftig dorpen in heel het land om de mensen beter te leren kennen en tegelijkertijd informatie te verzamelen. Zij zijn onze ogen en oren in de zoektocht naar aangeklaagde oorlogsmisdadigers.

[Generaal-majoor Marco Chiarini] „We willen de situatie hier stabiliseren en ervoor zorgen dat de mensen vrij en zorgeloos in dit gebied rond kunnen reizen. Het gaat allemaal niet zo snel als we wel zouden willen, maar dat is ook niet vreemd na zo'n dramatische oorlog. De mensen kunnen nu in ieder geval het land weer door. Wat dat betreft hebben we al veel bereikt. Ik heb er alle vertrouwen in dat dit land over niet al te lange tijd weer normaal kan functioneren.”

[Verslaggever] De 6.000 man sterke missie in Bosnië is verreweg de grootschaligste militaire operatie van de EU tot nu toe. Er blijkt uit dat de EU alles in het werk wil stellen om het land weer veilig te maken. De inmiddels aanwezige politiemissie vormt een verder bewijs van deze inzet en is bedoeld om de Bosnische politiediensten te helpen aan de internationale normen te voldoen. Het is misschien wel gepast dat Europa zijn nieuwe militaire capaciteit juist hier ontplooit. Op de Balkan heeft de EU aan het eind van de jaren 1990 immers vele lessen geleerd tijdens het uiteenvallen van het voormalige Joegoslavië. Een NAVO-interventie onder leiding van de Amerikanen maakte toen een einde aan het conflict. Europa wist echter dat het in de toekomst in staat moest zijn om crisissituaties in de eigen achtertuin zelf op te lossen.

[Javier Solana (Hoge Vertegenwoordiger van de Europese Unie voor het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid)] „De Europese Unie is een groep van vijftientig landen met een bevolking die twee keer zo groot is als die van de Verenigde Staten en vier keer zo groot als die van Japan. De EU is betrokken geweest bij meerdere internationale aangelegenheden, maar bouwt geen leger op om oorlog te gaan voeren. We willen een troepenmacht samenstellen met soldaten uit verschillende landen voor vredeshandhaving of vredesherstel als ergens de vrede is gebroken.”

[Verslaggever] In 1999 is op de top van Helsinki de aanzet gegeven tot een gemeenschappelijk Europees veiligheids- en defensiebeleid. De EU-leiders hebben zich voorgenomen om een Europese crisisbeheersingscapaciteit op te bouwen van hoogstens 60.000 soldaten om de gevaren van de 21e eeuw het hoofd te bieden. Er is een militaire structuur opgezet in Brussel, compleet met een militaire staf voor preventieve strategische planning.

[Luitenant-generaal Jean-Paul Perruche (directeur-generaal van de Militaire Staf van de Europese Unie)] „Je moet er niet aan denken wat er was gebeurd als de koude oorlog uit de hand was gelopen. De wereld had toen wel honderden keren vernietigd kunnen worden. Gelukkig bestaat die dreiging nu niet meer. We

hebben nu met kleinere gevaren te maken, waar we echter wel directer mee worden geconfronteerd. Er kunnen nu paradoxaal genoeg meer aanslagen op de veiligheid worden gepleegd dan vroeger.”

[Verslaggever] De crisis in de Democratische Republiek Congo was de eerste lakmoesproef voor de EU-vredeshandhavers zonder NAVO-betrokkenheid. In juni 2003 vroegen de Verenigde Naties Europa om in actie te komen. Het zou de eerste militaire EU-missie buiten Europa worden. De operatie stond grotendeels onder leiding van de Fransen, maar vond plaats onder EU-vlag. De missie werd een succes en toonde aan dat de EU een rol *kan* spelen zonder de NAVO voor de voeten te lopen. Hieruit kwam een ambitieus plan voort om 13 snelle reactietroepen van hoogstens 1.500 soldaten in het leven te roepen die uit kunnen worden gestuurd om waar ook ter wereld conflicthaarden te stabiliseren of humanitaire operaties te beschermen. Deze reactietroepen zullen vanaf januari 2007 volledig gereed zijn om telkens binnen vijf dagen in te worden gezet zodra het groene licht daarvoor wordt gegeven.

[Geoff Hoon (Minister van Europese Zaken, Verenigd Koninkrijk)] „We kunnen het ons eenvoudigweg niet veroorloven eerst op ons gemak een paar weken te debatteren over de eventuele inzet van troepen. Achter de Europese beslissing om gevechtsgroepen samen te stellen gaat het inzicht schuil dat er kort op de bal moet worden gespeeld om te voorkomen dat crisissituaties uit de hand lopen en een nog groter probleem gaan vormen.”

[Verslaggever] De gevechtsgroepen maken deel uit van een reeks maatregelen om Europa tegen het eind van dit decennium van een sterke militaire capaciteit te voorzien. In 2004 is het Europees Defensieagentschap opgezet. Deze instantie moet een centrale rol gaan vervullen door de EU-lidstaten te helpen bij de hervorming en coördinatie van de 180 miljard euro die ze aan defensie uitgeven.

[Nick Witney (Europees Defensieagentschap)] „Alle Europese landen spenderen nog veel te veel aan explosieven en zwaar materieel in plaats van aan moderne technologieën, terwijl die juist onmisbaar zijn in de operaties aan de grenzen van de EU. Denk maar aan communicatie- en observeringstechnologieën. Ook de industriële oorlogsvoering maakt nu immers plaats voor het informatietijdperk. Er is een technologische revolutie aan de gang.”

[Verslaggever] Wat is dan nog de rol van de NAVO, nu de EU zich van een eigen militaire strategie voorziet? Het Europese defensiebeleid wordt feitelijk opgebouwd in samenwerking met deze organisatie. Bovendien wordt er bij grootschalige EU-operaties, zoals in Bosnië, nog steeds gebruik gemaakt van NAVO-faciliteiten, zoals communicatie- en satellietssystemen.

[Generaal-majoor Marco Chiarini] „We hebben nog steeds een sterke band met de NAVO en werken nog steeds voortreffelijk samen met deze organisatie. Het klopt ook dat de NAVO ons helpt met bijvoorbeeld communicatieapparatuur, omdat die nu eenmaal van uitstekende kwaliteit is. We staan ook niet tegenover elkaar, maar trekken hand in hand op. We zijn collega's, zeg maar, en vullen elkaar goed aan.”

[Verslaggever] Het veiligheids- en defensiebeleid van de EU is op meer gebaseerd dan alleen militaire middelen. Europa heeft het grote voordeel terug te kunnen vallen op diplomatieke en economische maatregelen om crisissituaties te bezweren. Bovendien kunnen er ook civiele operaties op touw worden gezet, zoals nu in de Indonesische provincie Banda Atjeh. Al voor de tsunami in 2004 was daar de nood aan de man. Dertig jaar lang voerde de Beweging Vrij Atjeh (GAM) er een afscheidingsstrijd. Uiteindelijk werd er in augustus 2005 een vredesakkoord ondertekend en kreeg de Europese Unie het verzoek om op de naleving daarvan toe te zien. Zo kwam de waarnemingsmissie in Atjeh (WMA) tot stand, met ruim 200 Europese waarnemers die duidelijk te herkennen waren aan hun witte uniform. Voor die kleur was gekozen vanwege de zuiver civiele aard van hun werkzaamheden. Voor een groot deel bestond dit werk uit het toezicht op de inlevering en vernietiging van de wapens van de GAM-rebellen. In ruil voor deze ontwapening heeft de Indonesische regering zich ertoe verbonden een aantal troepen uit de provincie Atjeh terug te trekken.

[Bror Gevelt (Waarnemingsmissie in Atjeh)] „We leggen contact met de leden van de GAM en wijzen een plaats voor de wapenoverdracht aan. Met de politie en met de TNI, het Indonesische leger, hebben we

afspraken over de veiligheid van de GAM-rebellen gemaakt, zodat de strijders niet voor hun leven hoeven te vrezen wanneer ze de wapens in komen leveren.”

[Verslaggever] De Europese waarnemingsteams trekken er ook veel op uit om de bewoners van afgelegen dorpen te bezoeken. In elk dorp luisteren ze naar de zorgen die de bevolking zich maakt en geven ze nadere uitleg over het vredesakkoord.

[Peter Woetmann (Waarnemingsmissie in Atjeh)] „Waar het ons vooral om gaat is dat ze het akkoord lezen en ook begrijpen wat het inhoudt. Ook proberen we ze gerust te stellen en duidelijk te maken dat de toekomst er ditmaal echt rooskleuriger uitziet, dat ze echt in vrede zullen leven.”

[Verslaggever] Het is voor het eerst dat de EU zo'n vredesmissie heeft uitgevoerd in dit deel van de wereld, ver weg van Europa.

[Pieter Feith (Hoofd van de waarnemingsmissie in Atjeh)] „Op de dag waarop het Helsinki-akkoord werd ondertekend, waren we hier al aanwezig. De strijdende partijen kregen dus geen tijd om de afspraken in de wind te slaan en de situatie weer te destabiliseren. We waren er meteen bij. Dat is volgens mij nog nooit eerder gebeurd.”

[Verslaggever] De EU is ervan overtuigd een vitale bijdrage te kunnen leveren aan duurzame vrede in Banda Atjeh, net zoals in Bosnië en Herzegovina op een andere wijze ook al gebeurt en ongetwijfeld in vele andere delen van Europa en van de wereld nog gedaan zal worden. Zo bewijst de Europese Unie rijp te zijn voor een rol als wereldwijde handhaver van de veiligheid.